

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előzetes ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
Hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvtári közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékel aron számít fel.

Farizeusok a templomban.

A sok fából faragott Polónyi Géza állt a napokban a parlamenti szenzációk középpontjában. Leleplezte a koalíciót, rávilágított a kormánynak és a függetlenségi pártnak homályban tartott titkára: a paktumra Elmondotta, hogy a függetlenségi párt szegre akasztotta a negyvennyolcas elveket, mint a hortobágyi csikós a kulacsot, amikor kifogyott belőle a kedvre derítő folyadék. És mindenütt úgy beszélnek a volt igazságügyi miniszter kijelentéséről, mintha azylalmi meglepő fölfedezés, szenzációs ujság volna. Pedig nem így áll az eset. Polónyi ez egyszer pusztán igazságokat mondott s még csak nem is új igazságokat. Mátyás király óta azonban tilos igazat mondani s ezért Andrássy Gyula gróf belügyminiszter leintette néhai való minisztertségét. A volt miniszterben ám nagyban ágaskodott az igazság s kivágta a híressé lett beszédet.

A Polónyi beszéde nem fölfedezés. Sokan elmondták előtte ezt a kijelentést a függetlenségi pátról. Legvilágosabban beszélt erről a függetlenségi párt szereplése a koalícióban. Polónyi tehát csak tükröt tartott a válogatott hazafial: él, mintha mondta volna: nézzetek bele. Ilyenek vagytok, ilyen rútak, ilyen elvénhedtek. A kendőzés nem hasznal többé elvirult arcotoknak, a Kossuth-pirosító alól múmiasárgaság csillan elő. Nem lehetnek többé ideálja az egykor szereimes nemzetnek, mert Bécs karjában virult el tüzés ifjuságotok. Ezt mondta el Polónyi a dunaparti kupolás házban.

Akiknek pedig szólt a beszéd, egytől-egyig farizeusok: Eppen olyanok, mint az evangélium farizeusa, aki beme-részkedett az Ur templomába, mint gondolta: imádkozni. Mikor pedig benn volt, rábámszkodott a publikánusra, aki alázattal hajította meg bűnös fejét, bocsánatért könyörgött az Urhoz. A farizeus negédesen simította végig hófehér szakállát s méla bariton hangon szólt ekképpen: «Hálát adok neked, Uram, hogy különb vagyok, mint itt e vámos.» Egészen ilyenek a magyar parlament farizeusai. Abban keresnek érdemet, ami nem övék. Összehasonlítják magukat a régi rendszer vámosaival. És elbizakodottan kiáltanak föl: «Mennyivel különb legény vagyok én, mint az a régi vámos!» És ezzel a kijelentéssel módfolött leszólják a multat, sok-

sok talpig derék embert, becsületes hazafit. Komoly politikust. Szükségük van erre, az önámítás és a nemzetbolondítás kettős céljából.

És ezek a farizeusok semmivel sem jobbak a régi ravasz bölcseknél, akik az irás szavai szerint: hasonlóak a fehérre meszelt sirokhoz, amelyek belsőjében rothadás van. Szép és drága hazánkban nem volt még politikai rendszer, mint az övék. Nyomukban mindenütt rothadás, lassú vegyi bomlás látható. Akinek szeme ma végig fut a magyar közelet mezején, megundorodik még az előtt is. Soha sehol ennyi züllés, ennyi romlottság, ennyi korrupció. Mindenütt panama, csalás, piszkos érdek hajhászása jelentkezik. Ennek látára kihal az emberből a hit, a bizodalom. Nem csuda hogy Magyarország nem hisznek többé egyetlen pártnak sem, nincs bizalma a nemzetnek semmiféle politikai működéshez. Alig van remény egy jobb jövőben: a függetlenségi párt mindent elhordált, eladott Bécsnek hitvány aranyért, bársonyszékért, Lipót-rendért. Politikája fából vaskarika, savanyu vinkó pezsgős palackban, bűvészjáték, bohóc-mutatvány. Az egykor hangos szavu negyvennyolcasok a paktum szerint elfogadták a hatvanhetes alapon való kormányzás elvét. Ez volt az első csalás, amelyet nyomon követett az árulás, az elföldaladás hosszú láncolata. Fölemelték a kvótát s ezzel újabb terhet róttak az adó sulya alatt amúgy is roskadozó polgárság vállára. Kikapcsolták a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet s ezzel eladták a magyar nemzet legszebb, legjobban áhitott régi jussát. Hogy pedig emnél ne végezzenek fél munkát, fölemelték a tisztli fizetéseket. Hiába, jól esett nekik a delegációs ebéd, a tengeri kirándulás sok gyönyörűsége, az ágyúszemle után tartott pezsgőzés, főleg a vállvergetés, az elismerés mosolásgása, amelynek verőfényében oly jól esik sütkérezni a bárduckacagányos szelid előlényeknek. Mit törődnek ők azzal, hogy az ország vagyona egyre pusztul, ereje egyre hanyatlik s a csőd határán áll az államháztartás. Tönkre ment kezükben kezdődő kised iparunk, vége kereskedelmünknek. A vasút, az államnak egykori büszkesége csak roncs, a szárnyaskerek a lejtőn lefelé való rohanást jelent az elmulás mélységébe. És a magyar ugar fölött a reakció sötét felhői tornyosulnak. Kielesítették a felekezeti ellentéteket, a hitbeli meg-

gyöződést kivitték a piara vására portéká: gyanánt. Hogy a változásra ne is lehessen remény, Andrássy készíti pluralitások választói javaslatát. Ennek segítségével akarnak tovább maradni a hűs fizekek mellett.

Olyan hosszú ez a bünlajtstrom, hogy lehetetlen sorra venni minden szomorú tény. Az ország látja és tudja mindez. Ám a farizeusok nem hajtják meg fejüket alázattal, nincs bennük ösztinteség. Kedvtelve simogatják szakállukat, egyre hangoztatják, mennyire kiválóak, pótolhatatlanok ők. Van megszük benn maradni az ország templomban s vásári árúként odakinálni Bécsnek elvet, becsületet, jogot. A Krisztus valamikor korbáccsal verte ki a kufárokat a templomból. Ők ugylátszik, örökéletűek a magyar parlamentben. Vajjon mikor áll elő a magyar politiai élet számára is egy Krisztus, aki korbácsot ragadva, kiüzze a farizeusokat a dunaparti templomból!

Kölcsonös leleplezések. Polónyi

Géza néhány nap előtt leleplezte a paktumot s az erkölcs magaslátára kapaszkodva, oda kiáltotta a koalíciónak: csaltok! Most Wekerle Sándor folytatta a leleplezéseket és ugyancsak magas erkölcsi alapról vizsgálta Polónyinak: csaltál! Az ország pedig, olvasván a kölcsonös leleplezéseket, ma tisztában van azzal, hogy a paktummal mindnyájan csaltak, és egyesült erővel az országot csapták be. Hogy ki volt a legnagyobb csaló: azon ám vitakozhatnak az urak, ez már az országot keveset érdekli. Egy dolog világosan kitűnt a két férfu beisméréséből. Az, hogy mindkettőnek része volt abban a nagy paktumos becsapásban és ez az, ami az országot legjobban érdekli.

Polónyi Gézaról kisütötte Wekerle, hogy ő adta a legravaszabb tanácsokat a paktum megcsinálására; ennél fogva nincs oka és joga, hogy a kormánynak szemére hanyjon valamit. De hat mióta hiszi azt Wekerle, hogy a paktum szedelgéséért a felelősség éppen és csak a Polónyi Géza vallain nyugszik? Mi szivesen elhisszük a miniszterelnöknek, hogy csakugyan a volt igazságügyi miniszter volt az ő eszük a paktum megcsinálása idejében. De vajjon, ha ugyan ez az esz azt tanácsolta volna a vezérháza fiaknak, hogy gyujtsák fel a Bazilikát, lopják el a benne felhalmozott kincseket, megfogadták volna-e tanácsát és ha megfogadták volna, akkor is azzal védekeztek volna-e, hogy igaz ugyan, hogy a teshünkre rótt bűncelekményeket elkövettük, de nem mi vagyunk a bűnösök, mert a gyujtogatás és fosztogatás gondolata nem tőlünk,

hanem Polónyi Géza barátunktól, a pescetőlöz származik.

A faktum legfőbb pontjára nézve elismerjük Polónyi Géza fölbujtói minőségét, de a tettesek azért felelősségre kell vonni. És van a paktumnak egy olyan pontja is, amelyben a miniszter urak egymást bujtogatták és a tettet is együtt követék el. Ez a pont az, amely az általános, titkos és egyenlő választói jog kérdésére vonatkozik. Amit e kérdésben Wekerle beismert, az a politikai erkölcs szempontjából egyenesen hajmeresztő, a kérdés lényegére azonban peröntő. Hajmeresztő, hogy a Bécsből hazatérő vezérek a kupéban meggyeztek és elhatározták, hogy a választói jog titkosságáról és egyenlőségéről nem beszélnek. Miért nem? Miért, hogy soha se lehessen azt mondani, hogy a szavukat nem váltották be. A híres szótartás és gavalléroság tehát egy rezerváció mentésében, a jesusiták a kedvelt erkölcselenségij formulájában jelentkezik. Ez az, ami hajmeresztő. De ugyancz a hajmeresztő erkölcselenség együtt eldönti azt a pert is, hogy a paktumban a korona milyen választói jogot követelt és milyen választói jogot ígért a koalíciónak. Egészen világos, hogy ott eskü általános, titkos és egyenlő választói jogról lehetett szó, mert ellenkező esetben nem kellett volna megbeszélni a kupéban azt, hogy miképpen bujtatták a nagyközönséget. Erre a kibúvóra nézve Wekerle is elismerte, hogy ez nem Polónyi ötlete volt, hanem mindnyájuké és így sem Polónyi a k, sem Wekerle nem joga, hogy így kiáltanak egymásra: »Te csalsz!». Egy más nyakába kell borulniuk, kölcsönös beismerésben.

A magyar nép, a becsapott magyar nemzet pedig ítélkezze fölöttük.

A vízi utak. A vízi út a legolcsóbb út s mi abban vagyunk legjobban elmaradva. Ez a közlekedésnek, forgalomnak, kereskedelemnek kész és ingyen országút, aminek a fenntartása és rendbentartása nagyon kevésbe kerül. De mi még edeskevésbebbet törődünk vele. A két nagy folyót, a Dunát meg a Tiszát ide teremtetté elébünk ingyen az ég, hat azokon járunk-keünk valahogy, kényelmesen, lassan s döcögősen, olykor szinte őskori eszközökkel, léppal, tutajjal, régi nehézség hajókkal — a többi víziköz pedig úgy vannak, ahogy megteremtődtek. Néha lehet rajtuk járni, néha nem. A sok árvíz, mocsaras Magyarország mindig félt a víztől, igyekezett béklyóba verni, ahol lehetett, lecsapolni. Ez szép munka és hálás munka volt, egy kisebb ország határával fölér az a terület, amelyet a gondos ármentesítés megmentett a mocsaraktól s átadott a földművelés hasznóhajtó kultúrájának.

De ezenfelül aztán azt a vizet, ami megmaradt, amely itt van velünk s itt lesz örökké, nem igyekeztünk kellőleg kihasználni. Mondják, hogy ennek egyik oka az, hogy az államkormányzatban a vízügyek a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak s itt természetszerűleg hiányzik az az energia, amely a vízi utaknak kereskedelmi kihasználásához vezetne. Amit a föld érdekében a vízi ügyeknél meg lehetett tenni, azt megtették, a másik rész azonban — itt igaz van a nézetnek — tényleg a kereske-

delmi kormány kezébe tartozna. Vízi utárlatok létesítése, a téli kikötők, a forgalmi eszközök gyarapítása, egészséges szállítási verseny lehetővé tétele, a hajózás akadályainak elhárítása, s még egy egész sor közérdekű feladat ehhez. Sok, igazán sok tennivaló van itt még s aki ezeket látja, önkénytelenül támad benne a gondolat, hogy kevesebb közpolitikai vitára s több közigazgatási munkára volna szüksége az országnak.

Micsoda más forgalom volna ezen a Tiszán, ha ez a Tisza például Franciaországban, vagy Németországban volna! Ennek a két országnak már olyan nesterégsége vízi utárlata, összekötő csatornarendszere van, amelyenről mi nem is álmodhatunk ma még. Hiszen még a Tisza—Duna-csatorna is, ez a szerfelett fontos érdek, amely a forgalom lebonyolításának egy részét átvállalná a vasúttól, szintén csak jövődöbéli reménység. A hajózási társulatok közül az egyik idegen, a részvényei osztrák kezében vannak, Bécsben székel, minden érdeke Ausztriához köti s mint Polónyi panasolta az országgyűlésen, munkásságát, tevékenységét a magyar kereskedelmi és ipari érdekek ellen szeretgeti kihasználni. A másik hajózási társulatot, a magyart pedig semminek sem hívják, legalább a Tiszát illetőleg. Hájójárat hetenkint kétszer Szegedről Csongrádig s Szolnokiig, ez az egész munkája ennek a hosszúnevéű társaságnak, amely munkacréjét úgy látszik inkább az állami szubvenció föl-szedésében meríti ki. Azt lehetett volna hinni s azt is várhat tőle a megalakulásakor, hogy konkurrens, vetélytarsa lesz az idegen társaságnak, forgalmi erő lesz, amely a vizeken a magyar kereskedelmi politikát támogathatja s ez a kap az államtól szubvenciót. De biz az nem csinál semmit, még azt a semmit is legjobban szeretné nemcsinálni, még ez a kis szeged-csongrádi hajóút is sok neki s szeretne tőle megszabadulni. Ilyen körülmények között az osztrák hajótársaság uralkodik a vizek fölött, mint valamely feketesárgára meszelt Neptun. De legalább van. Mert ha ez sem volna, a hosszúnevéű magyar társaságtól még annyi munkát sem várhatnánk, mint amennyit ez legalább teljesít.

Az ármentesítő társulatok újjaszervezése.

Irta Rieger Lajos.

Általánosan elismert dolog, hogy a vízszabályozás terén elért sikereink közt egyik legnagyobb ama 3, 600,000 hektár termőföld ármentesítése, mellyel szemben az ármentesítés hazája, Hollandia is csak 2100,000 hektár mentesített területtel bír fölmutatni. Tudjuk, hogy ezt a hatalmas és sikeres munkát állami támogatással és irányítással maguk az érdekeltek, illetve az érdekeltségéből alakult ármentesítő-társulatok hajtották végre, a mi bizonyítja, hogy az ármentesítő társulatok egyik legsikeresebb intézményünk.

A midőn azonban ezt joggal elmondhatjuk, csaknem lehetetlennek látszik, hogy egy ily bevált intézmény, mely mintegy saját crejéből magának dolgozva, a közérdeket ily eredményesen szolgálja, feladatát befejeztesse tekintünk a töltések kiépítésével. Lehetetlen, hogy az elért sikerek után a jövő vízmunkálatok feladatainak is nagyobb szerephez ne jussanak, melyet bizonyára épp oly sikeresen bírnának megoldani.

Egyik legfőbb feladatuk ezért is a védelem az árvíz ellen marad, e téren van is még elég teendő, mert a mai árvédekezés primitív, drága és megbízhatatlan. Minthogy azonban az árvíz csak időközönként lép föl,

itt volna az ideje, hogy e kipróbált szervezetben rejő erő felkésztük a jövő vízi-feladatok számára is.

A jövő vízi-feladatok súlypontja ugyanis a főbb folyóknál jörzést végrehajtott szabályozások teréről a víziutak fejlesztése, s különösen a vízhasznosítás mezejére terelődik. Ha vezessük, hogy a társulatok munkássága a helyszínén élnek, s mintegy szerves összefüggésben vannak a földdel, melyet mentesítettek, s a vízzel, melyet megkértek, elmondhatjuk, hogy a modern mezőgazdasági vízhasznosítás, sőt még a víziutak fokozatos kifejlesztése is a legtermészetesebb s legbiztosabb alapon akkor fog végrehajthatni, ha e feladatok megoldásához az ármentesítő társulatokat is bevonjuk.

Hogy azonban e feladatoknak megfelelő-hessenek, egyrészt anyagi támogatásra van szükségük, másrészt szervezetük fejlesztésre és bővítésre szorú.

A midőn támogatásról és fejlesztésről szólok, nem gondolok a sokat emlegettet, s mindent bódogító államosításra, mert a társulati intézmény egyik főereje éppen az, hogy önmagának dolgozva szolgálja a közt. Értem alatta, hogy míg egyrésztől terheik könnyítessenek, a közérdeki munkálatoknál állami hozzájárulással részesüljenek, másrészt cselekvőtevésségük kiterjesztésére a vízhasznosítás, a modern mezőgazdaság meghonosításának végrehajtására is.

Ez a cselekvőtevésség megkívánja, hogy a társulatok jövő szervezésénél az autonómia keretében az állami hatóság oly módon illeszkedjen be, mely lehetővé tenné a köz- és magánérdekek együttes szolgálát és képviselést. Ez csak olytörvény volna lehetséges, ha az intéző hatáskört elválasztjuk a végrehajtástól, s míg az első a társulat autonóm jog maradna, a másikat bizonyos oromban az állam venné kezébe. Így például a társulati mérnöki kar átalakításának egységes állami, sőt részben hatósági szervezést, melynek működési köre az árvízi teendőkön kívül kiterjedne minden vízhasznosításra, sőt a helyi vízszabályozási teendőkre is. Vagy pedig beillesztésnek a társulatok keretében a kulturmérnöki intézmény, mert hisz e terület munkakörébe ugyanis hasonló feladatok tartoznak.

Ezalatt míg egyrésztől a társulatok költségvetése felszabadulna a személyi kiadások jörzéséről, másrészt az egész intézmény működési egységessé léteznék, s kapcsolatba hozhatók a köz- s magánérdekek együttes szolgálata. Lehetővé valnék ily módon a g a kérdések egész sorozatának egységes, s könnyű megoldása, a mi nélkül a magán-érdekek egész tömegét érintő vízhasznosítási munkálatokat létesíteni csaknem lehetetlen.

A másik igen fontos dolog az állami hozzájárulás kérdése. Tudjuk, hogy az ármentesítő társulatok legnagyobb része súlyos terhekkel küzd. Az érdekeltség újabb terhekre, beruházásokra nem képes, még ha ezáltal teherviselőtevéssége fokozatnék is. De ha az államnak nem is lehet feladata a társulati terhek viselése, az állami hozzájárulás és támogatás rendszeres és fokozott alkalmazását megkölné az újaszervezett társulatok közérdeki munkakódása.

Rendszerezhető volna például az, hogy a mintagazdaságok, mintáöntözések, különösen bolgár-keresztelki sőt telepítések stb. létesítése a társulatok területén a társulatokra bízhatók. Vagy továbbá általánosították és a vízhasznosítási munkálatoknál is rendszeresítették a földművelési kormány ma is gyakorlatban lévő az a sikerült próba-intézkedése, hogy például a Tiszán és Maroson a kezdődő partmentések és mederlejtő-feljavások megakadályozására egyes társulatok általánosságban engedélyez. Ez általánosságokból azután a társulatok a helyszínén lévő építőanyag, eszközök és személyzetükkel, de állami felügyelet alatt, a bajt már csirá-jában megakadályozhatják.

Hogy e mód általánosításával a vízi-utakat, különösen kisebb folyóknál, mely csekély eszközökkel lehetne kifejlesztetni, azt mindenki belátja, aki tudja, hogy most, míg a nuszaki felvételektől a tervezés és enge-

délvezés utain át a munka kivételre kerül, addig a meder rendszeren már elfajult. Viszont az ilyen partbiztosítások által az érdekeltség megszabadul az oly sok bajt, kárt és költséget okozó rongálásoktól.

Ezek után természetesen, hogy a társulatok újjászervezésénél, viszonyokban egymáshoz is, az egységes vezetés, a közös kapcsolat jobban kifejezhető lenne. Kiterjedne ez nemcsak az érdekek közös védelmére, hanem a közös érdekekben végzett munkák közös támogatására; továbbá nemcsak egyes folyók voltága, hanem az összes víztársulatokra is. Így aztán a Tiszavölgyi társulat atalalkulna a víztársulatok központi bizottságává, kiterjesztett hatáskörrel, melynek most már egyik első feladata volna az összes mellékfolyók mentén lehetőleg mindenütt víztársulatokat szervezni, s a magánfedék munkálatokat értékesíteni a köz javára.

Ambar a vízierőművekre megsvazavott 192 milliónak a legközelebbi évekre eső részletei még jórésben a nagyobb alalmi munkálatokra vannak lefoglalva, de a törvényjavaslat tárgyalásakor már biztatást hallottunk, hogy a közel jövőben a vízhasznosítás kerüli programra. Itt volna tehát az ideje, hogy az államot hangoztatása helyett a víztársulatok újjászervezését tűzzék ki napirendre.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. december 17.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 21-én, hétfőn délelőtt 9 órakor tartja a havi rendes közgyűlését, s a t. kurcai tanácsközhatalomban. A közgyűlési meghívót holnap bocsátja ki a polgármester.

— **A trónörökös Pusztaszeren.** Ferenc Ferdinánd trónörökös, az általunk közzölt útiterv szerint, vasárnap éjjel külön udvari vonaton érkezett Kistelekre és az éjszakát az állomáson, hálókoocsijában töltötte. Megérkezésekor a közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrség parancsnoka és Gyárfás Géza főszolgabíró jelentkeztek Rumorskirch báró hadsegédnél, hogy tőle a további rendelkezésekre vonatkozó intézkedést átvegyék. A trónörökös hétfőn reggel korán kelt és hat órakor már, a biskeleki állomáshoz ekkorra eléje ment Pallavicini Sándor őrgróf és Alfons őrgróf társaságában négyes fogaton a pusztaszeri vadaskastélyhoz hajtatott, hol a főúri vadastársaság már indulásra készen várta és ahol a község lakossága, élén Pity István jegyzővel és Szójká Kornél bíróval, lelkes éjjenzéssel fogadta. A jegyző rövid beszéddel üdvözölte a trónörökösöt, aki erre szívélyesen felelt és úgy a jegyzővel, mint a bíróval barátságosan kezét fogott. Ezután a trónörökös a főúri vadastársasággal, melyben ott voltak, az őrgrófi családon kívül: Lichtenstein herceg és felesége, Széchenyi Péter gróf és felesége, Postroczy gróf és felesége, Ditrichstein herceg, Eszterházi Mór gróf, Teck herceg és a trónörökös hadsegéde, rögtön a vadaskörben részére kijelölt állásra indult s 9 órakor, a pusztaszeri templomrom körül megindult az első napi vadászat, melynek zsákmánya 1591 nyúl, 886 fácán, 16 fogoly, 1 óz és 5 különféle szárnyas volt. Este a vadaskastélyban fényes lakoma volt, melyen Kukacák szegedi cigányzenekarának tüzes magyar nótái mellett kedélyesen mulatott a fényes társaság, amelyben a polgári elemet aznap csak Novák József urad. jószágkormányzó képviselte. A másnapi vadászatra már Cicatricis Lajos dr. alispánt is meg-

hívták, aki kedden reggelre ki is utazott Sövényházára. A négy napra tervezett vadászkirándulás a mai nappal ér véget.

— **Tavasza választás lesz.** A magyar politikai helyzet válságos voltát miem bizonyítja jobban, mint az, hogy a kombinációk ismét nagy erővel kaptak labra. Az orsz. függetlenségi pártkörben ismét harcias volt a napokban a hangulat és ha Apponyi a győri ügyben le nem eszálította volna a háborgó hullámot, egyik-másik merész terv talán reális alakokat is öltött volna. A 48-as képviselők főleg Wekerle legutolsó képviselőházi beszédének három passzusa miatt tüzeltek. Rosszallták, hogy a király által megengedett deklaráció fölül az új miniszterek még Bécsben megállapodtak abban, hogy errenincs szükség; csodálkoztak azon a cinizmuson, amelylyel a miniszterelnök bevallotta, hogy Andrassy kedvéért a választójog titkos és egyenlő voltáról halgatni fognak; de különösen nagy visszatetszést keltett, hogy nem nyilatkozott határozottan az önálló bank mellett, sőt a sorok között egyenest azt éreztette, hogy annak idején a közös bank szabaldalmának meghosszabbítását fogja, mint előnyösebbet ajánlani a nagy adózatokat igénylő magyar bankkal szemben. — Egyesek, akik Polónyi hatása alatt allanak, azt hirdetik, hogy ilyen körülmények között, a hatvanhetesekkel együtt a kormányzás tarthatatlanná vált s legjobban Andrassy ellen igyekezzenek hangulatot csinálni. Ezek szeretnék, ha Andrassy a Polónyi beszédre való válaszára szoríthatnák, hogy alkalmuk legyen előre nyílt ülésben is tüntetni, ami bizonyosan krízisre vezetne. Vagy legalább Andrassy lemondására. De ebben az esetben az egész kabinet kénytelen volna vele szolidaritást vállalni és ha az új kormány, — kényszerít oknál fogva — ismét koalíciók alapján alakulna is meg, akkor is azt követelnék, hogy a belügy miniszterszékét függetlenségi, még pedig Justh Gyula foglalja el. Miután pedig a házelnök nem helyesli Andrassy választói reformját, ennek helyébe is más kerülne. A függetlenségi part másik része azonban, mely nem Polónyit, arról tud, hogy a kormány január első felében nyilvánosságra fogja hozni azokat a nemzetiségnényeket, amelyeket a koronától katonai téren kapott. Ezek: a cimere kérdés kielégítő megoldása, a houvédesség magyaranyu fejlesztése és a közös magyarországi lezredeklés a magyarügykezelési és ezrednyelv behozatala. Ha ezekkel sem tudná a függetlenségiakat megbékíteni és a fúziót létrehozni, nem maradna más hátra, mint, — tavaszra az új általános képviselőválasztást kiírni. És nem lehetetlen, hogy ezt Andrassy vezérlésével a hatvanhetesek koncentrációja előzné meg. Hogy lemedebből mi lesz igaz, azt ma még nem lehet megállapítani, de ezek a hírelemek mindenesetre jellemzők a viszony elmergesedésére.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** A városi tanács, mint I. foku iparhatóság az 1909. évben működőn hivatott iparhatósági megbizottak választásának határidejét a. hó 30-ra tűzte ki úgy, hogy a jelzett napon délelőtt 8 óratól déli 12 óráig adhatók le a szavazatok az ipartügyi tanácsoknak a túl a kurcai városi épületben levő hivatalos helyiségében. Összesen húsz iparha-

tósági megbizott lesz választandó és a tanács nevében Mátéffy Ferenc dr. polgármester hívja fel az iparosokat és kereskedőket, hogy minél számosabban gyakorolják a választásnál szavazati jogukat.

— **Mindszentiek Pallavicini őrgrófnál.** Mintegy ötven mindszenti földműves kisebb-nagyobb földbirtékletet kapott ez évben a Pallavicini uradalomtól. A bérletet a községi előjáróság eszközölte ki az illetőknek, akik elhatározták, hogy az őrgrófnak ezt az irántuk való jóakarát személyesen köszönik meg most, hogy a földesúr lent van pusztaszeri birtokán. A bériók a múlt szeptemberben Veres Sándor községi bíró és Kóncz Lajos jegyző vezetés alatt kocsi-konrándultak ki a pusztaszeri kastélyhoz, ahol az őrgróf kellemesen megépetve, szívélyesen fogadta őket és kifejezést adva abbéli óhajának, hogy vajha a bérleten boldogulnának, mert ő annak mindig örül, ha bériói gyarapodnak, egyúttal figyelemztette őket arra is, hogy a nekik átadott földek úgynevezett szűzföldek lévén, az a föld hozzájuk csak akkor lesz igazán hasznos, ha rajja okserűen gazdálkodnak és nem vonják meg tőle a szorgalmas munkát és a megfelelő trágyázást. Öt és családját boldoggá teszi — mondá az őrgróf, és a tudat, hogy a hitbizomány örököse, az ő fia, Alfons őrgróf, akit a tisztelgőknek be is mutatott, — az ő leszármazottai fogja később a bérleten találni s egyben kérte a bériókat, hogy legyenek családjához mindig bizalommal, mert az egyetértés kölcsönös boldoguláshoz vezet. Azután érdeklődéssel tudakozott az egyszerű földművesektől a község dolgai után és megtudva tőlük, hogy tisztújítás előtt allanak, kijelentette, hogy nagyon örülne, ha a nép bizalma újból a jelenlegi bíró felé fordulna, mert mondhatja, hogy egyedül a Veres Sándor bíróval a múlt év tavaszán előszóval folytatott tárgyalásoknak és a bíró ezek során tapasztalt megnyerő viselkedésének tulajdoníthatják a bérletnek rájuk nézve előnyösen szerencsés létrejöttét, mert ő terelte a tárgyalást a célhoz vezető útra. Az egyszerű földművesek mindegyikével váltott ez után az őrgróf néhány barátságos szót és a bériók lelkes hangulatban hagyták el a kastélyt.

— **Teaestély a református körben.** A református kör f. hó 19-ki, szombati teaestélye iránt, melyhez a gondos rendezőség vonzó kis műsort állított össze, rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a társadalom széles rétegeiben, úgy, hogy a kör ez a második estélye föltétlenül látogatótábornak ígérkezik az első estélynél is, mely pedig szintén igen népes volt. Hogy az estély műsorát semmi ne zavarja, miután az pontossan fél 9 órakor megkezdik, a rendezőség arra kéri a résztvevni akarókat, hogy ezt megelőzően sziveskedjenek megjeleneni, mert a műsor egzekválása közben való megjelenés mindig zavarólag hat.

— **Milyen idő lesz? Me te or írja er rőli.** Decembernek még hátralevő csomópontjai 20—23—24—26—28 és 30-ra esnek, ami azt mutatja, hogy január hónap időjárása változatosabb lesz, mint decemberé, annyival inkább, mert a belső bolgyók együttállásaikkal sokszor belső enyhületek befolyásolják légköri körünket. Így január hónap első fele inkább még a hidegebb jelleg felé gravitál, míg a második felében az enyhületek idő is érvényesülni fog. Legerősebb csomópontok januárban a 2—6—11—18—22—25 és 30-ak. A 2—6—11 és 25-kiek inkább hideg jellegűek, míg a 18-ki enyhe, a 23-ki csapadé-

kos, a 30-ki ismét enyhébb jellegű. Január első felében a csapadék inkább csak hó, míg második felében már eső alakjában is jelentkezhetik.

— Az izraelita nőegylet január 9-ki nagy színházi estélyének gazdag és változatos műsorát a rendezőség immár véglegesen megállapította és az estélyre szóló meghívókat holnap és holnapután már szét is küldi. Ezek szétküldése előtt természetesen nem is közölhetjük a műsort egész terjedelmében, de annyit már elárulhatunk, hogy a műsoron igen szelemes párjelenet s, hogy ezenkívül kuplék, hegedű és gordonkaszó, apró történetek előadása, egy nagy tündérrjáték, melyben 38 gyermek dallal, táncsal szerepel és négy szép fiatal leánya által bemutatott művészi tarantellatánc egészíti ki a művészi színvonalon álló műsort. Az estély iránt legszélesebb körben máris megnyilatkozó érdeklődést misem bizonyítja jobban, mint az, hogy a páholyjegyeket már elkapkolták és sok az előjegyzés a számozott üldhelyekre is, úgy, hogy azok, akik maguknak egy kellemes est gyönyörűségét akarják megszerezni, helyesen teszik, ha mielőbb gondoskodnak belépőjegyekről, melyek a meghívó kibocsátása után a szerkesztőségünkben lesznek előre válthatók. Az estélyre Vasárhelyről, Csongrádról és a szomszédos községekből is sokan készülnek Szentesre jönni.

— Általános tisztujtás Míndszenten. Míndszent községben lejár a most fungáló előjáróság mandátuma és a járási főszolgabíró az általános tisztujtás idejét f. hó 19-re, szombatra tűzte ki. A bíróválasztásra nézve két párt áll szemben egymással, melyek közül az egyik a községnek ma érdemes bíróját, V e r e s Sándort óhajtja e tiszttségben megtartani,

— Szétugrottak a lakodalomban. November 10-én lakodalom volt Sovényházán. A lakziban K i s s Márton György találkozott két haragosával: B a r á c z i u s z Mihállyal és K i s s Antallal. Amíg be nem szeszelték, csak megérték egy szobában az ellenfeket, de éjtél után, mikor javában táncoltak, K i s s Márton György egyszerre csak elkapta a bicskáját és a tancoló B a r á c z i u s z t a lapockáján, K i s s Antalt pedig a szíve táján szúrta meg, harsány csatakiáltásba törve ki, hogy melyik K i s s Márton Gyurkától nem félnek hát. — Sulyos testi sértésért vádolva állt ezért a bicskas legény a napokban a szegedi büntető bíróság előtt, ahol beismerte, hogy ő tett valamit, de mit azt bizonyosan nem tudja, mert részeg volt, mint a dudu. Aztán dicsekedve tette hozzá, hogy bizony szétugrottak a lakodalmások. A nagyvirtusú embert két hónapi fogházra ítélték el.

Vérszegénység

ellenanyagoknál tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdítja és egészségössé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle folyása alatt. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

— Felőlvásás. Az izraelita hitközség kebelében alakult felolvasó bizottság a f. hó 18-án, vasárnap délután fél hat órakor tartja harmadik felolvasó estélyét Purjesz Szerén és Kelemen Erzsike kisasszonyok, továbbá Vajda Antal dr. szerkesztő és Pasztor Sándor főgimnáziumi tanuló közreműködésével,

Felolvasó szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« nyomda.

1 koronás

heti- betétes részjegyek

jegyezhetők a

Szentési Központi takarékpénztárnál.

10—1

255|nyilv. 1908.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik a folyó évben, vétel, cseré, örökösödés, bírói ítélet, vagy más jogcímeiken birtokot szereztek, hogy ezen változást, a birtok szerzésre vonatkozó okmányok, mint: adásvételi szerződés, bírósági végzés bemutatása mellett, a birtoknyilvántartói hivatalban, amennyiben ezt mindezeideig még be nem jelentették volna, legkésőbb ez évi december hó 31-ig jelentsék be, hogy a szerzett ingatlanok után járó — földadó már a jövő évre nevükre átirtható legyen, mert fenti határidőn túl történendő bejelentés már csak az 1910 évre szóló adókirovásnál jöhet figyelembe.

Szentés, 1908 évi december hó 12.

Magyar h polgármester.

Betegség miatt

egy fűszerüzlet
haszonbérbe

kiadó,

esetleg a házzal együtt
eladó.

Tudakozódní lehet e lap kiadóhivatalában.

4 és 5 éves heti betétes részletek

már jeyezhetők

a Szentés vidéki takarékpénztárnál.

15—1

== KORCSOLYA ==

nagy választékban kapható

Goncs Gyula

vaskereskedésében. 3—1

Házeladás.

A Horváth Gyula-útea 32 számú (Nyiry-féle) házam 250—250 négyszögöles 3 részre osztva, vagy esetleg egészben, — a báró Harucker-útea 14 számú (Hoifer-féle) házam pedig 2 részre osztva, vagy szintén egészben szabadkézéből eladó.

Lövy Henrik.

SINGER

varrógépek

a leghasznosabb

karácsonyi ajándékok,

A SINGER varrógépek a legjobbaknak bizonyultak.

A SINGER varrógépek valóban a legolcsóbbak.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság. 2—1

Szentés, Kossuth Lajos ú 8.